

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovaniensi I. V. D. Et Antecessoris Commentarius In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Titulus XXVII. De Successione ab intestato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

equi arma, relicta in subsidium terra sancta. c. In nostra 10. inf. eod. Item relicta pauperibus simpliciter, quod censetur relictum personis, non locis, secundum Gloss. in c. 2. inf. eod. & Jo. an. Audr. in d. c. In nostra. Et licet textus loquatur de portione parochiali, idem tamen dicendum de Episcopali, cum parificentur in jure & privilegio. Dixi, ab existentibus sanis; ne obstat d. c. 2. quod accipiendum de datis ab aegrotis, ex eo morbo de cidentibus.

39. Porro ut faciliorem habeant exitum ultimæ voluntatis, solent testatores certos delegare executores, c. penult. h. t. live laicos, live Clericos, etiam Religiosos, accedente tamen Superioris auctoritate, quod ipsi velle aut nolle non habeant, c. fin. eod. in 6. imo etiã Prælatos, Clem. un. eod. Quorum est adimplere testatoris jussum, intra tempus assignatum, aut eo non assignato, intra annum; alias ad Episcopum devolvitur executio, c. 3. h. t. Qui & potest cogere executores, ut citius voluntates exsequantur. Covarr. in c. o. nu. 4. h. t. Ex pluribus datis, alio mortuo, absente, aut recusante, alter exequi non impeditur, in favorem voluntatis, nisi testator aliter providerit, d. c. fin. eod. in 6. Post executionem ratio ab executore reddenda loci Ordinario, quem non excusat prælationis officium, d. Clem. un. h. t.

TITULUS XXVII.
De Successione ab intestato.
SUMMARIUM.

1. Bona Clericorum patrimonialia, vel quasi, ab intestato quibus deferantur.
2. Adquisita ex fructibus beneficii cui succedant.
3. An in dubio præsumantur ita adquisita?
4. Consuetudo an rectè admittatur ab intestato ad hujusmodi bona proximis defuncti?
5. Monachi bona cui adquirantur.
6. Mixto monasterio cedunt novo.
7. Monacho facti Episcopo cui bona cedant.
8. Decedenti in novitiatu Monasterium non succedat.
9. In Monasterio manens quatenus se & sua censatur ei dedicasse.
10. Statuta prohibentia adquisiri bona immobilia piii locis an iusta?

21. An & ea, quæ arcent Religiosos à jure succedendi.

22. Monacho recusante, an Monasterium possit à dire hereditatem?

23. Fructus pendentes cui competant, hæredi, an successori in beneficio.

24. Consuetudo ea in re varia.

25. Fructus anni primi ac secundi an statuto rectè referantur domui mortuaria ac fabricæ?

26. Decretum Conc. Trid. hæc in re.

Patrimonialia Clericorum Ecclesiæ ab intestato cognatis defert, can. 1. xi. q. 4. pro linea & gradus prærogativa, secundum distinctionem traditam in Novella 118. De hæredib. ab intest. venientib. probatam potius, quam improbatam per Canones, d. can. 1. de qua actum Insit. c. D. in materia de successione ab intestato. Si nulli fuerint cognati, bona deferuntur Ecclesiæ, c. 1. h. t. eo modo, quo fisco bona laicorum decedentium abque hærede deferuntur.

Quantum ad collecta ex fructibus beneficii, ea spectant ad Ecclesiæ, in qua beneficium obtinuit defunctus, d. can. 1. Si in pluribus Ecclesiis defunctus habuerit beneficia (quod fieri posse dictum sup. de præben.) pro rata singulæ admittuntur, c. Relatum 12. sup. De testam. Ubi cautè advertendum, an defunctus bona ante clericatum habuerit, aut aliunde quam ex fructibus beneficii: nam attendenda eorum qualitate & quantitate, cum iis, quæ ab Ecclesiæ acquisivit, pro rata inter hæredes defuncti ad Ecclesiæ eorum fiet distributio, d. can. 1. c. 5. sup. De testam.

Ubi quaeri potest, An in dubio præsumantur adquisita ex bonis Ecclesiæ? R. Si alius de non demonstratur advenisse, præsumi adquisita ab Ecclesiæ ejusve nomine, arg. l. Quintus 31. D. De donat. inter vir & ux. c. l. 6. Cod. eod. Quæ tamen loca non ita convincunt, quandoquidem ibi præsumptio talis sumatur ad evitandam suspitionem turpis quaestus ex parte mulieris, quæ hic cessat. Communem tamen eam esse opinionem, testantur relati à Covar. ad c. 1. nu. 9. c. seq. sup. De testam. quod & tenet Cujac. ad Nov. De Eccle. lit. 137. Nam cum non appareat bona ante dignitatem Clerico aliqua fuisse, aut aliunde advenisse, verosimiliter

similiter est, ex bonis Ecclesie provenisse, & data aut relicta potius: x pietatis & religionis intuitu, quam personae, sive possessio sit apud heredem, sive apud Ecclesiam. Et ita in dubio; nam praesumptio pro altera parte stans transferet onus in adversarium.

Hæc ita de jure scripto: cui consuetudo plerisque in locis derogavit, ab intestato admittens ad bona, etiam ex fructibus beneficii quasita, proximos defuncti, exclusâ Ecclesiâ.

An vero ista consuetudo sit proba, dubitari potest. Quod si proba, dubitari non potest, quâ consuetudo testandi de bonis adquisitis per Ecclesiam probata Tit superiori. Quod facit argumentum ab expresso ad tacitum, in jure validum, cum procedat ex eadem potentia causæ efficientis, ut videre est apud Everardum, in loco *Ab expresso ad tacitum*. Facit etiam, quod per eam evitentur lites atque alia inconvenientia, causata ex eo, quod nesciatur, unde bona superflua sint adquisita, ex fructibus Ecclesie, an verò aliunde. Et ita plerique eam probant, citati à Covarr. in *c. Cum in officio nu. 24. sup. De testam.* quamvis non desint, qui velint istam consuetudinem procedere quidem in foro exteriori, non etiam interiori; eo modo, quo diximus antè, ad Tit. *preced. testantes de bonis quasitis ab Ecclesia posse peccare contra ordinem charitatis, omittis pauperibus, aut Ecclesiâ, ea relinquendo divitibus.* Vid. Molina *De Just. & iure Tr. 2. Disp. 147. concl. 8.*

5 Monachus non habet alium heredem, quàm Monasterium; imò non habet heredem, cum ipso ingressu adquirantur omnia ejus bona Monasterio, *c. 2. sup. De testam.* Quia in re nihil operabitur consuetudo, cum bona Monachi etiam patrimonialia per ingressum adquirantur Monasterio. Cui similiter cedunt, quæ postea ex successione, aut alias Monacho deferuntur, *d. c. 2.* Nisi mutaverit Monasterium; nam post mutationem adquisita cedunt novo Monasterio, cum jus hoc sit personale, ad hæres personæ Monachi: ut quia sequitur personam, & cum ea transeat. Covarr. in *c. 1. nu. 29. sup. De testam.* An autem bona delata ad Monasterium prius secum deferat transiens, dicemus infra, ad Tit. *De Regularib.* Hæc ita, si Monasterium sit bonorum capax, & ante non disposuerit in-

gressus de suis bonis, uti licet dictum Tit. superiori.

Quid si Monachus sit factus Episcopus? Tunc bona non ad Monasterium, sed ad Ecclesiam spectant, ad quam adscriptus, deus esse censetur, non etiam Monasterium, merito illi querat, *can. Statutum xviii. q. 1. Molin. De Gl. in can. De Monachis xvi. q. 1. Molin. De Gl. Tr. 2. Disp. 240. in fine.* Nihil facit, quod omnia sua Monasterio detulerit, atque ad spem ad futura; nam hoc verum est, quod non tenentur ad Episcopatum. Quod facit, quod dicitur Tit. *sup. nu. 10.* liberari eum per hoc a regno Monasterii Idem obtinet & in eo, quod dicitur mutari ad parochialem Ecclesiam subiectam Episcopo: nam isti Ecclesie acquirunt; Monasterio verò non alias, quàm si Ecclesie subiecta.

Illud etiam hic queri posset, An Monasterium succedat ab intestato decedenti in novum? R. Minime: nec ad id spectare Novitiana, si aliter non sit ab eo dispositum. Nisi translatio corporis nulla est ante profanationem, ita & bonorum; sequitur enim accedendum suum principale: ut super his maneat Novitio plena libertas disponendi, sive in testamento, sive ultimo elogio Cui etiam non detegatur cultus redeundi ad sæculum.

Si tamen in Monasterio maneat, nonliberâ dispositione, se & sua ei censetur dedicat. *Auth. Ingressi C. De SS. Eccl.* Quod veniens in quibusdam locis tantum quoad mobilia non etiam quoad immobilia, uorum translatio in Ecclesiam prohibetur statutis eorum. *Prov. Provinciarum, ex Constitutione Cassin. an. 1520.*

De quibus, A, sint iusta, dubitatur: R. S. dicendum esse, cum non directè contra Ecclesiam, aut Ecclesiasticas personas, nec per rebus Ecclesiasticis sint concepta, sed profanis tantum, & quidem in bonum proficuum; tum ne crebra & perpetua facultas acquirendi iurisdictioni laicorum misceatur, cuius manum mutantia in alterius generis jurisdictionem, Ecclesiasticam sollicit, translatio, & eximantur à vecligalium, & similia dispositionum onere, in gravamen laicorum tantum, auctis ultra modum secularibus.

luzurandi, lascivivivive causa præbeatur, cum destructione boni ordinis, Gail. 2. *Offic. c. 32. nu. 8.* Wamel. *Conf. 432. n. 3. b. 1.* Quæ ratione & statuta probari possunt, quibus Religiosi à jure succedendi cognatis [quod jure communi eos habere, quatenus Monasterium est bonorum capax, certum est, sive inspicias jura Canonica, can. *Abbat. xviii. q. 2.* sive civilia, l. *Deo nobis 56. C. De Episc. & Cler.*] secluduntur, Chassan. *ad Consuet. Burg. Rubr. 7. §. fin.*

11 Ut autem de jure sit Monachis saluum jus succedendi, ex causa cognationis, eisque deferatur hereditas, non tamen sibi quarunt, sed Monasterio. Wamel. *d. Conf. 432. num. 5.*

Ubi querat aliquis, An Monacho adire delatam hereditatem recusante, possit adire Monasterium? R. Pro negantium parte facere text. in l. 3. *Cod. De jure delib. ubi servus, cui Monachus comparari solet, potest non adire, quod aditio sit facti, & facienda per personam vocatam, atque ita Dominum impedire, quo minus hereditatem consequatur. Frequentius tamen receptum, hæc eit illo in casu Monasterio adire, non tantum Monacho adhuc vivente, sed etiam post delatam hereditatem mortuo, aut ad alium Monasterium translato: propter jus ex delata semel hereditate quaesitum, quod per mortem, aut translationem non tollitur. Rationem plectique dant, quod Monachus velle aut nolle non habeat, secundum c. *Si religio 27. De elect. in 6.* Verum ea ratio non admodum urget, cum & servus velle aut nolle non habeat; quo tamen invito non acquiritur Domino hereditas, d. l. 3. Unde dicendum, Religiosum potius comparari filio hæc in parte, quam servo, vel in genere filio aut servo comparari, prout Monasterio est utilius. Atque ita, ut, filio recusante adire delatam sibi hereditatem, patri est concessum adire, l. *fin. Cod. De bonis qua liberis & c. ita & Monasterio liceat adire, recusante, vel mortuo, translatove Monacho. Covarr. ad c. 1. nu. 31. sup. De testam.**

12 Hæc ita in fructibus perceptis. Quid in pendentibus statuendum? R. His, qui omnes successores servandos putent, neutiquam autem hæredi competere, in casu, quo ab intestato devolvitur hereditas Clerici ad proxi-

mos, ex consuetudine. Ducuntur argumenta eorum, que sibi dicta de usufructu, fructuarium scilicet fructus non perceptos ad heredem non transmittere, quia jus tantum habeat personale, quod cum ejus persona extinguitur; sit autem loco fructuarii Clericus, uti dictum supra Tit. 25. Pro qua parte facit textus in c. *fin. De officio ordin. in 6. & c. Quia sape 40. De elect. in 6.* Veriorem judico eorum opinionem, qui pro rata temporis volunt eos dividi inter hæredes defuncti & successorem, arg. l. 8. §. 1. *Solutio matrim.* ducto argumento à matrimonio carnali ad spirituale, de quo Everardus, in *suu. Læcis.* Quod procedit, quando est paritas rationis, uti hoc in casu: nam ut ibi sunt onera matrimonii, cujus nomine fructus percipiuntur pro rata, ita & hic servitium Ecclesiæ præstitum, nam alias alteri deserviens, ab eo non aleretur. Ut nihil faciat argumentum ab usufructu desumptum; cum in eo non habeatur ratio onerum, uti hoc in casu, argumento matrimonii. Et licet sint majora in matrimonio onera, quam in beneficio, non tamen ideo convincitur, beneficiorum causam non esse onerosam Covarr. 1. *Var. Resol. c. 14. nu. 21.* Et hoc ita de ratione juris teneri possit: nihil obstante d. c. *fin. & d. c. Quia sape.* quia accipienda de fructibus aliis qui non debentur defuncto.

Verum hæc in re consuetudo plurimum potest: quæ alibi dividit fructus pro rata temporis, alibi successorii assignat, præcipue Prælato, juxta d. c. *fin. & d. c. Quia sape De elect. Clem. Statutum eod.* alibi Ecclesiæ reservat; alibi etiam totum annum sequentem assignat domui mortuariæ, sive hæredibus defuncti, quem vocant annum gratiæ. Imò & secundi anni fructus alibi attribuuntur fabricæ, aut alteri uli Ecclesiæ, ut successor in beneficio toto biennio carere debeat fructibus.

Ubi quaeritur, An valeat talis consuetudo, aut statutum? R. Videri, si non manifestam iniquitatem & irrationabilitatem, saltem duritiam aliquid continere; tum quod successor in beneficio, ad quem regulariter pertinere fructus constitutum est, pro servitio Ecclesiæ, iis fraudetur totius anni vel biennii tempore: tum quod absurdum sit, fructus ad eos deferri, qui non sunt beneficii possessores, nec ei deserviunt, quod repugnat intentioni Eccle-

Eccle-

Ecclesie. Quibus & aliis non obstantibus, videtur Joanni Andree sustinenda consuetudo, in c. Nemopotesi 79. n. 3. & seqq. De R. L. in 6. propterea quod consuetudini sit vis derogandi Canonibus, secundum dicta sup. De consuet. nu. 8. si non tendat in detrimentum Ecclesie: hæc autem non tendit, cum solum præjudicet successori, cuiusdem jus post mortem reservatum. Adferit ipse super hac re fuisse antiquas Decretales: nec esse omnino improbandam talem consuetudinem patet ex Constitutione Jo. xxii. in Extravag. Suscepti De elect. qui eam ad moderationem redegit & restrinxit, ut saltem aliqua pars primi aut secundi anni successori adsignetur. Verum ea Constitutio in Regionibus præsertim Ultramontanis vel non recepta, vel usu & consuetudine abrogata, & prædicta consuetudo in usu remansit, ut patet ex variis Doctorum responsis. Oldrad. Conf. 140.

16 De reform. consuetudinem & statuta, quibus successor in beneficio gravari solet, tempore admissionis, & institutionis. Et secutus Pius V. insistentes Tridentini vestigiis, Constitutione suâ editâ anno 1576. incip. *Durum nimis*, eadem improbat, non obstante confirmatione Apostolica, aut tempore immemoriali, aut etiam quod juramento sint confirmata, ipsa juramenta irritans; & tantum permittens, si fructus ultra semestre fabricæ, aut alterius pii loci usibus reperiantur concessi, dimidiam partem fabricæ aut alii pio loco attribui, reliquam dimidiam fructuum anni concedi successor.

TITULUS XXVIII.

De Sepulturis.

SUMMARIUM.

1. Sepeliri quo in loco quis debeat.
2. Sepulturam eligere cuique licet.
3. Inducere quem ad eligendum non licet.
4. Mulier sepelienda cum viro.
5. Pater liberis impuberibus sepulturam eligit.
6. Portio Parochialis qua dicatur.
7. Sepultura Ecclesiastica quibus debita, vel non.
8. Infidelibus & hæreticis deneganda.

9. An excommunicato non vivando?
10. Occultè excommunicato non deneganda.
11. Hæres ad damna ex delicto defuncti data & quatenus teneatur.

VT habetur ratio bonorum defuncti ex testamento, sive ab intestato in corpore habenda; quod sepeliendum in hoc sacro, propter participationem precum, quibus pro defunctis funduntur, can. Cum gratia 17. & can. Non assememus xlii. q. 2.

Sepeliendus quisque in loco, in quo Sacramenta percipit, etiam alibi fortè in curia, & c. 3. h. e. in 6. Alienum parochianum sepeliendum restituit & corpus, si peratur, & quod percipit nomine percipit.

Licet tamen alibi eligere sepulturam, licet ex d. e. 3. Exceptis Religiosis, qui cum religio aut nolite non habeant, nec est: thonen, sepeliendi sunt in suis Monasteriis; nisi loci ab his absint, c. 5. eod. in 6. Wam. Cap. nu. 3. h. e.

Est autem strictè inhibitorium, inducens quem ad eligendam penes se sepulturam, hoc obstringere pacto, juramento, vel alio interpositâ, ut & impedit, eadem sepulturam immutare. Quo casu & corpus restituitur sive parochie intra decem dies, omniaque occasione sepulturæ percepta, c. 1. eod. in 6. ab Ecclesia, & cœmetæria eorum, manent sub interdicto, donec restitutio sit facta.

In sepulturis majorum alibi positæ quis sepelitur, c. 1. h. e. * Mulier cum viro sepelienda. Si plures habuerit, cum posterore quod ejus domicilium & honorem retinet, vel posset hoc videri unioi dandum, cum maritus cum uxore sepeliatur. Abbas c. 7. h. e. Si tamen verus fuerit maritus, & alibi sepulturam non elegerit, d. c. 3. * Pater impuberibus liberis sepulturam eligit, si ita fuerit consuetudo loci, non alias, d. c. 1. h. e. 4. eod. h. e. Pubes quisque eam sibi eligit, d. c. 1. h. e. 1. h. e. Licet eod. in 6. etiam in Monasteriis, quibus privilegium est concessum, c. In nostris 10. de p. si ei per pactum cum Parocho sit derogatum, c. fin. De pactis in 6. Quod sustinetur, cum h. e. revertatur ad jus commune, quo non licet Monachis recipere alienos parochianos, c. De pactis in 6.